

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 236/2026-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Vierou Strakovou, advokátkou, Námestie legionárov 5, Prešov, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ssk/159/2025 z 18. decembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom najvyššieho správneho súdu (v ústavnej sťažnosti nesprávne označený ako Najvyšší súd Slovenskej republiky) označeným v záhlaví. Zároveň navrhuje, aby ústavný súd napadnutý rozsudok zrušil, vec vrátil najvyššiemu správne súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie a priznal mu náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že Správny súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 15Sas/4/2024 z 30. júla 2025 ako nedôvodnú zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal zrušenia rozhodnutia žalovanej Sociálnej poisťovne, ústredia z 10. januára 2022, ktorým zamietla odvolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov zo 4. mája 2016, ktorým bolo sťažovateľovi ako zamestnávateľovi predpísané penále v sume 217,89 eur za obdobie január 2009 až júl 2012 vypočítané z dlžnej sumy poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, poistného na invalidné poistenie, poistného na úrazové poistenie, poistného na garančné poistenie, poistného na poistenie nezamestnanosti a poistného do rezervného fondu solidarity vo výške 0,05 % z dlžnej

sumy za každý deň omeškania odo dňa nasledujúceho po dni predchádzajúcej kontroly, t. j. od 20. mája 2015 do dňa začatia následnej kontroly, t. j. do 4. mája 2016.

3. Po preskúmaní rozhodnutia žalovanej spolu s prvostupňovým rozhodnutím správny súd konštatoval, že v prípade platieb z označenia špecifického symbolu, pri ktorých nie je zrejším, za aký mesiac a rok sú platby realizované, spôsob ich zúčtovania a priradenia určuje žalovaná v zmysle § 142 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), a to tak, že priradzuje tieto platby postupne k najstarším nezaplateným podlžnostiam na poistnom, aby nenarastalo obdobie omeškania s ich zaplatením, a následne k novším omeškaným platbám.

4. Zo strany žalovanej bol skutkový stav, ktorý bol predpokladom na predpísanie dopočtu penále z dlžnej sumy poistného rozhodnutím zo 4. mája 2016, zistený dostatočne a tento skutkový stav, z ktorého žalovaná vychádzala, mal oporu aj v administratívnom spise, v ktorom boli aj podrobné tabuľkové výstupy úhrad poistného zo strany sťažovateľa, ako aj prehľady o dlžnom poistnom, pričom sťažovateľom označené úhrady poistného boli v tabuľkách ručne vyznačené, teda zo strany žalovanej zjavne preskúmané a skontrolované. Zo žalobnej argumentácie sťažovateľa bolo zrejmé, že nemá prehľad o ním uskutočnených platbách poistného, o ešte ostávajúcich sumách dlžného poistného a o sumách neuhradeného penále z omeškania.

5. V súvislosti s možnosťou aplikácie odpustenia povinnosti zaplatenia penále, resp. nepredpísania poistného (§ 293ap a § 293bl zákona o sociálnom poistení) správny súd poznamenal, že uvedené sťažovateľ nenamietal v odvolaní, a preto sa žalovaná vo svojom rozhodnutí z 10. januára 2022 s touto argumentáciou ani nemohla vysporiadať a súd nemal čo v tomto smere preskúmať, pretože sťažovateľ túto argumentáciu uplatnil prvýkrát až v konaní pred správnym súdom.

6. Proti rozsudku správneho súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom z 18. decembra 2025 ako nedôvodnú zamietol a účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

7. Kasačný súd považoval za preukázané, že pobočka žalovanej vykonala vo svojom internom systéme porovnanie správnosti a včasnosti odvodu poistného a príspevkov, pričom bolo zistené, že sťažovateľ poistné a príspevky za obdobie január 2009 až jún 2012 neuhradil v lehote splatnosti poistného a príspevkov. Sociálna poisťovňa v zmysle § 240 ods. 2 zákona o sociálnom poistení je oprávnená predpísať penále, kým nedôjde k úhrade dlžného poistného a príspevkov, zároveň však predpísané penále nemôže presiahnuť dlžnú sumu poistného a príspevkov za kontrolované obdobie celkovo. Platba poistného a príspevkov celkovo v sume 1 567 eur bola uhradená 15. februára 2012. Sociálna poisťovňa uviedla, že eviduje všetky sťažovateľom namietané platby poistného a príspevkov a tieto platby priradila na úhradu poistného a príspevkov sťažovateľa ako zamestnávateľa. Sťažovateľ poistné a príspevky odvádza nepravidelne a pri viacerých platbách neuvádzal špecifický symbol, preto v prípade neuvedenia variabilného a špecifického symbolu pri platbe žalovaná považovala takúto úhradu za neidentifikovateľnú platbu poistného a príspevkov za časovo neidentifikované obdobie. Takéto neidentifikovateľné platby priraduje prednostne na úhradu poistného a príspevkov za jednotlivé mesiace podľa dátumov splatnosti poistného a príspevkov a následne platby poistného a príspevkov priraduje na mesiac, v ktorom eviduje pohľadávku na poistnom a príspevkoch, tak, aby sa ďalej nezvyšoval počet dní omeškania.

8. V súvislosti s možnou aplikáciou § 293ap a § 293bl zákona o sociálnom poistení, ktorú sťažovateľ opätovne navrhol v kasačnej sťažnosti, kasačný súd konštatoval, že ich nebolo možné aplikovať, pretože zo strany sťažovateľa nedošlo k naplneniu zákonných podmienok na odpustenie penále. Jednou z podmienkou je úhrada dlžného poistného a príspevkov v stanovenom termíne. V prípade § 293bl zákona o sociálnom poistení to bolo do 30. apríla 2010. V súvislosti s možným odpustením penále kasačný súd dal do pozornosti sťažovateľa § 293fz zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého žalovaná odpustí povinnosť zaplatiť predpísané penále, ktoré sa viaže na dlžné poistné a dlžné príspevky na starobné dôchodkové sporenie za celé obdobie pred 1. júlom 2022 splatné do 31. januára 2023, ak toto dlžné poistné a príspevky boli v plnom rozsahu zaplatené do 31. augusta 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ považuje napadnutý rozsudok kasačného súdu za nepreskúmateľný. Správne súdy a Sociálna poisťovňa podľa jeho názoru nezapočítavali prichádzajúce platby v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka a nevysvetlili sťažovateľom namietané úhrady v prospech účtu žalovanej. Nevysporiadali sa nielen s úhradami sťažovateľa v prospech Sociálnej poisťovne, ale neuznali ani generálny pardon zakotvený novelou § 293bl zákona o sociálnom poistení. Zároveň si protirečia, lebo istina je zaplatená, tak ako mohlo vzniknúť penále. Je tu dôkaz, že pre niektorých občanov platí generálny pardon a pre sťažovateľa nie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) rozsudkom najvyššieho správneho súdu, ktorým bola zamietnutá kasačná sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodná.

11. Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné v prvom rade pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 395/2019).

12. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom

súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

13. Po preskúmaní napadnutého rozsudku ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov kasačného súdu. Ústavný súd nezistil, že by posudzované rozhodnutie kasačného súdu bolo svojvoľné alebo nedostatočne odôvodnené. Kasačný súd sa vyrovnal so všetkými relevantnými námietkami sťažovateľa, ktoré sú obdobné tým, ktoré uplatnil aj v ústavnej sťažnosti. Odôvodnenie napadnutého rozsudku kasačného súdu nie je v rozpore s princípmi spravodlivého procesu.

14. Námietky sťažovateľa uplatnené v ústavnej sťažnosti sa javia ako jednoduchá polemika na úrovni zákona bez reflexie okolností, že ústavný súd nie je odvolacím ani dovolacím súdom a na žiadnom článku inštančnej postupnosti nenahrádza všeobecné súdy, nerieši teda „kauzu“, ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť ich rozhodnutí, ktorá sa odvíja od ústavnoprávne relevantného odôvodnenia (námietok) ústavnej sťažnosti. Polemika (len) na úrovni zákona, popřípade skutkových zistení nemôže bez ústavnej dimenzie (intenzity) zásahu do základných práv arbitrárnym alebo zjavne neodôvodneným rozhodnutím vyvolať vyhovenie ústavnej sťažnosti (IV. ÚS 608/2024 bod 23).

15. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názormi kasačného súdu nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právne názory svojím vlastným. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 675/2014, II. ÚS 465/2017, II. ÚS 423/2018, II. ÚS 192/2019).

16. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu a označenými právami sťažovateľa nezistil takú príčinnú súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

18. Ako *obiter dictum* ústavný súd podotýka, že k vecnému prieskumu napadnutého rozsudku pristúpil v záujme materiálneho prístupu k ochrane práv sťažovateľa, keďže v predmetnej veci videl aj neopomenuteľne prítomný dôvod jej odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom

súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí spočívajúcich v nedostatku ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ústavnej sťažnosti.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2026

Libor Duľa
predseda senátu